(Part-II)

(سوال نمبر 5)

خوشحال خان خټک ژوند:

خوشحال خان په 1022ھ
کښې د اکوړې کلي کې پیدا شوی وو. د خوشحال
خان پلار د خپل قام مشر وو. په هغه وخت کښې
یوسفزي او خټک د یو بل نه ډیر خلاف وو. د
خوشحال خان پلار د مغلون منصب دار وو او د خپرو
خټک ته قبوله نه وه. د پلار د وفات نه پس
خوشحال خان د خپل قام مشر او منصب دار شو.
خټک ده باد شاه په دربار کښې د ده خلاف سازش
وکو او دې یې د رنتهمبور جیل ته ورسو.
سپیر راورټي لیکي چې د ده دا دولس خزې،
شپږ پښتا خامن او درې دیرش لونړه وې.

سر اولف کیرو په نظر کښې:

سر اولف کیرو وائي چې
خوشحال خان یو داسې هغه ګیر شاعر وو چې د انساني
ژوند په هر اړخ ئې شاعري کړې ده. او تر وسه
پورې خوانان، بوډاګان، مشران، کشران ټول
د ده شعرونه وېلي او خواخوږي.

د خوشحال خان قامي شاعري:

خوشحال خان ده
ژوند هر پهلو کښې د شاعرۍ په ذریعه انسانانو
ته لاره ښودلې ده. ده چونکه پښتنه کاله په
مغل کښې تیر کړي وو او د مغل خلاف و نو ده
شاعرۍ کښې قامي رنګ هم موندې کیږي.

ـــ اتفاق په پښتنو کښې پیدا شو
ګنې ما به مغل ګرځوان بابه کړه

د خوشحال خان رزمیه شاعري:

رزمیه چونکه
جنګ وخت کښې لیکل شوې شاعرۍ ته وائي.

ـــ لکه باز په لوړ غر نظر په بل له
بیا زما نظر په سوات په کوهستان شي

په دې شعر کښې خوشحال خان بابا د جنګ په
باره کښې لیکي چې ~~انسان~~ ځه اول ده لوړ اړخ
ته پښتانه راټولوم او بیا د بل اړخ نه او دوهمه
شان مغل له شکست ورکوم. په دې شعر کښې خوشحال بابا
تشبیه هم استعمال کړې ده لکه څنګه چې باز په یو
غر ناست وي او نظر یې په بل غر وي د دوهمه طریقه
زه هم ده اول سوات او بیا کوهستان

د خوشحال خان عشقیه شاعري:

د خوشحال خان عشقیه شاعري ډېره مشهوره ده.

د خوشحال له زړه دیار محبت نه ځي
لکه مینه د مخلص بت له بت پرسته

خوشحال وائي چې زما له زړه نه د محبوب مینه نه ختمېږي لکه څنګه چې یو بت پرست بت سره مینه کوي.

د خوشحال خان اخلاقي شاعري،

خوشحال خان بابا ده انسان د هر ژوند په هر اړخ رڼا غورځولې ده. همت، صبر، کامراني هر طرف باندې یې شاعري کړې ده.

که کوشش له په اخلاص زه یې ضامن یم
که کامران به خپل مراد نشي سړی.

خوشحال وائي چې هر هغه سړی چې خپل محنت کوي او که بیا د کامیابي نه وي هم نو زما دپاره دې ډېر د عزت قابل دی.

(سوال نمبر 7)

غني خان فلسفي:

ژوند:

غني خان د باچا خان
په کور کښې پیدا شوے وو په 1916 کښې - خپل
وخت کښې ډیر څه تعلیم حاصل کړے وو کیمیکل انجنیرنګ
ئې کړے وو. ده اسمبلۍ ممبر هم تیر شوے وو. ده
خپل د ژوند 7-8 کاله په جیل کښې تیر کړي وو
دې د پښتو ژبې لوئے شاعرانو کښې حسابیګي
او د هر ځوان په خوله د ده شعرونه پراته دي.
د پښتو موسیقۍ کښې زیات د ده غزلې او
شعرونه ویلے کیګي.

غني خان ته فلسفي ولې کیګي:

غني خان ته فلسفي
هم ویلې کیګي ده په نظر کښې فلسفي هغه
انسان دے کوم چې ده علم په تلاش کښې الله ته
ورسیګي. ارسطو، سقراط چونکه الله ته ورسیدلي
نو بقول غني هغوی فلسفیان نه دي.
ده په دې باب کښې ده ملا، قاضي او دانشور
سره مکالمه ده شعرونو په شکل پیش کړې ده.

د خوشحال خان شاعري:

خوشحال خان شاعري

په پرلوړې مقام لري. د ده شعرونو کښې مقصدیت او روحانیت میلا میلاوېږي. لکه

بادشاهي د جهان څه کښي
خان له ولي زياتېږم
د انصاف تلل مشکل دي
څه به پېر کړې څه به کړم

دلته شاعر د بادشاهانو نه د انصاف کولو له پاره ظاهروي چې انسان له انصاف و نکړي نو الله له به څه جواب ورکړي.

اې د ~~لیونو~~ آئینو ښکلو موږ څه دي مستي څه د
مینه چو پیدل ښه دي که حسن پرستي څه د
ښه د مستي ښه د خو زړه لکه آئینه غواړي
دا دریاب څو مره سینه غواړي.

دې کښي شاعر [illegible] معشوق او محبوب چوپیدلو کښي موازنه کړي چې د محبوب نه معشوق چوپیده پېر خه دي خو دې له مقاطره بکار دي.

باغ کښي څوک ګلاب شي څوک خره څوک ورېناړي
څوک ~~څه~~ غونچه د میښې شي څوک ګیل د غاړې غاړي

دلته شاعر خوشحال خان بابا د ژوند د تقسیم خبره کړې ده. چې الله څوک د ژوند د قیصې مین (main) کردار کړي او څوک side character جوړ شي.